

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 53086/11

Numan KAYAALP ve Diğerleri / Türkiye

Başkan,

Julia Laffranque,

Hâkimler,

Paul Lemmens,

Valeriu Grițco,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 16 Mayıs 2017 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

5 Ağustos 2011 tarihinde yapılan yukarıda anılan başvuruyu göz önüne alarak,

Davalı Hükümet tarafından ibraz edilen görüşleri ve bu görüşlere cevaben başvuranlar tarafından ibraz edilen görüşleri göz önüne alarak,

Gerçekleştirilen müzakerelerin sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAYLAR

1. Her biri Türkiye vatandaşı olup İstanbul'da ikamet eden başvuruların listesi ekte yer almaktadır. Başvuranlar, İstanbul Barosuna bağlı Avukat H. Çalışçı tarafından temsil edilmişlerdir.

2. Türk Hükümeti ("Hükümet") ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

3. Dava konusu olaylar, taraflarca ileri sürüldüğü şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir:

4. Başvuranlar 12 Temmuz 2010 tarihinde, bir terör örgütünün faaliyetlerine katıldıkları şüphesi üzerine İstanbul Emniyet Müdürlüğü tarafından yakalanmıştır. Başvuranların ifadeleri 15 Temmuz 2010 tarihinde Cumhuriyet savcısı tarafından alınmıştır. Aynı gün, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesindeki sorgu hâkimi, başvuruların tutuklu yargılanmalarına karar vermiştir.

5. Başvuranların temsilcisi söz konusu karara itiraz etmiş ve dosyadaki delillerin başvuruların tutuklu kalmalarını haklı kılmak için yeterli olmadığını ileri sürmüştür. Başvuranların temsilcisi Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne dayanarak, başvuruların serbest bırakılmalarını talep etmiştir. Söz konusu itiraz 27 Temmuz 2010 tarihinde temyiz mahkemesi tarafından reddedilmiştir.

6. İstanbul Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi önünde 16 Aralık 2010 tarihinde başvurular aleyhine ceza yargılamaları başlatılmıştır. Başvuranlar silahlı terör örgütü üyeliği, silahlı terör örgütü lehine propaganda yapmak, tehlikeli maddeleri izinsiz olarak bulundurmak veya el değiştirmek ve mala zarar vermekle suçlanmıştır.

7. İstanbul Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi 23 Aralık 2010 tarihinde, gerçekleştirdiği hazırlık duruşması sonucunda, başvuruların tutukluluk halinin devamına karar vermiştir.

8. İstanbul Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi 11 Şubat ve 10 Mart 2011 tarihlerinde gerçekleştirilen duruşmalarda, suçun ağırlığını ve dava dosyasındaki delilleri dikkate alarak, başvuruların tutukluluğunun devamına hükmetmiştir.

9. Başvurular 18 Nisan 2011 tarihinde tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmışlardır.

10. Dava dosyasındaki bilgilere göre, başvurular hakkındaki yargılamalar halen derdesttir.

B. İlgili İç Hukuk ve Uygulama

11. İlgili iç hukuka ilişkin açıklamalar *A.Ş./Türkiye* (no. 58271/10, § 34-35, 13 Eylül 2016) kararında yer almaktadır.

ŞİKÂYET

12. Başvurular Sözleşme'nin 5 § 3 maddesi kapsamında, tutukluluk sürelerinin aşırı uzun olduğundan şikâyet etmektedirler.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

13. Başvurular Sözleşme'nin 5 § 3 maddesi kapsamında, tutukluluk sürelerinin aşırı uzun olduğundan şikâyet etmişlerdir.

14. Hükümet, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun ("CMK") 141 § 1 (d) maddesi uyarınca, kanunsuz tutukluluk nedeniyle tazminat talep etme imkânına atıfta bulunarak, başvuruların iç hukuk yollarını tüketmediğini

belirtmiştir. Bu bağlamda, Hükümet Yargıtay'ın bazı kararlarını ibraz etmiştir. Söz konusu kararlarda Yargıtay, yukarıda anılan CMK'nin 141 § 1 (d) maddesi uyarınca tazminat taleplerine karar vermek için yargılamaların kesinleşmesini beklemenin gerekli olmadığını vurgulamıştır.

15. Başvuranlar bu argümana itiraz etmiştir.

16. Mahkeme, CMK'nin 141 § 1 (d) maddesinin tutukluluğun uzunluğu bakımından uygulandığı iç hukuk yolunun *A.Ş./Türkiye* (no. 58271/10, § 85-95, 13 Eylül 2016) davasında incelendiğini gözlemlemektedir. Mahkeme, *A.Ş.* davasında (yukarıda anılan, § 92), Haziran 2015 tarihi itibarıyla, CMK'nin 141 § 1 (d) maddesinde öngörülen iç hukuk yolunun yargılamalarının kesinleşmesinden önce dahi başvuranlar tarafından tüketilmesi gerektiğine karar vermiştir.

17. Mahkeme, somut davada, başvuranların tutukluluk halinin 18 Nisan 2011 tarihinde sona erdiğini ve haklarındaki yargılamaların halen ilk derece mahkemesi önünde derdest olduğunu kaydetmektedir. Dolayısıyla başvuranlar Haziran 2015 tarihi itibarıyla, söz konusu yargılamalar sona ermeden önce dahi, CMK'nin 141 § 1 (d) of maddesi uyarınca tazminat talebinde bulunma hakkına sahipti. Ancak, başvuranlar tazminat talebinde bulunmamışlardır.

18. Mahkeme, iç hukuk yollarının tüketilip tüketilmediğine ilişkin değerlendirmenin, normal şartlarda, Mahkemeye başvurunun yapıldığı tarih esas alınarak gerçekleştirildiğini yinelemektedir. Ancak, Mahkemenin birçok kararında belirttiği üzere bu kural, her davanın kendine özgü koşullarıyla haklı kılınabilecek istisnalara tabidir (bk. *İçyer/Türkiye* (k.k.), no. 18888/02, § 72, AİHM 2006-I). Mahkeme, tutukluluk süresinin uzunluğuyla ilgili olarak yukarıda bahsedilen ve ceza davası kapsamında verilen nihai kararın ardından uygulanabilen hukuk yoluna ilişkin davalarda söz konusu kuraldan ayrılmıştır (ayrıca bk. diğer kararlar arasında, *Tutal ve Diğerleri/Türkiye* (k.k.), no. 11929/12, 28 Ocak 2014). Mahkeme, söz konusu istisnanın somut davada da uygulanması gerektiği kanaatindedir.

19. Sonuç olarak, Mahkeme, Hükümetin itirazını dikkate alarak, başvurunun Sözleşme'nin 35 §§ 1 ve 4. maddesi uyarınca iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması nedeniyle reddedilmesi gerektiği sonucuna varmıştır.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce olarak tanzim edilmiş olup; 15 Haziran 2017 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Julia Laffranque
Başkan

EK

Başvuranların Adı ve Soyadı	Doğum tarihi
1. Numan KAYAALP	01.07.1993
2. Alaattin ÖNCÜ	03.06.1995
3. Abidin SUMELİ	19.06.1994